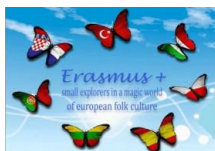

FOLKLORE MAGAZINE

“SMALL EXPLORERS IN A MAGIC WORLD OF THE EUROPEAN FOLK CULTURE”

„MAŽIEJI TYRINĖTOJAI STEBUKLINGAME EUROPOS LIAUDIES KULTŪROS PASAULYJE“.

VILNIAUS RAJONO RAKONIŲ PAGRINDINĖ MOKYKLA

No 4/2016

Welcome friends!

Here is the fourth edition of our Folklore Magazine. This time we are going to tell you about Croatian folk culture.

Sveiki draugai!

Čia yra ketvirtas mūsų žurnalo leidinys. Šį kartą mes ketiname papasakoti apie Kroatijos liaudies kultūrą.

Croatia is a country situated in Southeast Europe. It is bordered by Slovenia to the northwest, Hungary to the north, Serbia in the east, Bosnia and Herzegovina to the southeast, Montenegro to the south and the Adriatic Sea to the southwest. The territory covers 56,594 square kilometres. The country's population is 4.28 million. The capital of Croatia is Zagreb. It is the largest city of the Republic of Croatia, located in the northwest of the country. Croatian is the official language of Croatia, and became the 24th official language of the European Union upon its accession in 2013. The Croatian Kuna is the currency of Croatia.

Kroatija – valstybė Pietryčių Europoje, besiribojanti su Slovėnija – šiaurės vakaruose, Vengrija - šiaurėje, Bosnija ir Hercegovina – į pietryčius, Serbija – rytuose, Juodkalnija – į pietus, Adrijos jūra – į pietvakarius. Kroatijos teritorija apima 56,594 kvadratinių kilometrų. Šalies gyventojų yra 4.28 milijonų. Kroatijos sostinė - Zagrebas. Tai didžiausias miestas Kroatijos Respublikoje, įsikūręs šalies šiaurės vakaruose. Oficiali Kroatijos kalba yra kroatų. 2013 metais Kroatija tapo 28-ąja ES šalimi nare, jos valiuta yra Kroatijos kuna.

TRADITIONAL CROATIAN COSTUMES

KROATŲ TAUTINIS KOSTIUMAS

Traditional Croatian costumes vary from region to region in style, design, colour, material, shape and accessories worn. Thus, each region's national dress expresses an identity related to the geographic area it comes from.

Traditional women's costumes typically consist of a white dress (or blouse and skirt), which is usually the basic form of the costume. It is then added with other clothing and decorations: a decorative jacket and apron, which are usually decorated with a floral motif. The embroidery is usually red, white, blue, gold, or black. Necklaces, earrings, bracelets, and rings could consist of gold, silver, beads, or pearls. Necklaces made of coins can be found in traditional costumes from Croatia. Hair is decorated with red ribbons for girls or women that are unmarried, while married women wear woven or silk kerchiefs on their heads.

Traditional Croatian clothing for men consists of loose, wide slacks (usually either black or white) and a shirt and a decorative or plain vest. The man almost always wears a cap, varying in shape and design depending on the region.

Tradiciniai kroatų kostiumai skirstomi pagal regiono stilių, dizainą, spalvas, medžiagą, formą ir aksesuarus. Taigi, kiekvienas tautinis rūbas apibrėžia etnografinį regioną. Jie savo išvaizda pabrėžia ryšį su savo tauta konkrečioje geografinėje erdvėje, iš kurios jis yra kilęs.

Moterų tradiciniai kostiumai – balta suknelė arba palaidinė ir sijonas. Ant viršaus vilki dekoruotą švarką ir riša gėlėtą prijuostę. Juos puošia baltų, raudonų, mėlynų, aukso spalvos, kartais juodų siūlų ornamentai. Kaip puošmena segami papuošalai: karoliai, auksiniai ir sidabriniai auskarai, apyrankės ir mūvimi žiedai. Dažnai karoliai yra gaminami iš monetų. Mergaitė plaukus puošia raudonomis juostelėmis, o ištekėjusios moterys dėvi ant galvos austą arba šilko skarelę.

Vyrų tradiciniai drabužiai yra laisvi ir platūs, juodos ir baltos spalvos. Aprangą susideda iš marškinių, kelnų, liemenės ir kepurės. Kepurės forma ir dizainas priklauso nuo regiono.

Nowadays the national costumes are most often worn with connection to special events and celebrations, mostly at ethnic festivals, religious holidays, weddings, and by dancing groups who perform the traditional dances.

Šiandien tautinį kostiumą galima pamatyti įvairių renginių, religinių ir liaudies švenčių pasirodymuose, pavyzdžiui, vestuvėse ar atliekant tradicinius šokius.

CROATIAN FOLK DANCE

KROATŲ LIAUDIES ŠOKIAI

A favourite of any Croatian festivity is the folk dance known as the **kolo**. “Kolo” is Croatian for circle or wheel. It is a circle dance, where dancers follow each other around the circle. The dance is accompanied by traditional instrumental music, performed most often with an accordion, but also with other instruments: frula, tamburica, or šargija. Some variation of kolo is danced in almost all parts of Croatia. Kolo is traditionally performed for special occasions such as weddings, religious celebrations, social and cultural ceremonies.

Kroatų šventėje šokamas, ypač mėgstamas, liaudies šokis - „**Kolo**”. Jį šoka ratu; šokėjai sustoja į kelis ratus: ratas – rate. Šokis yra lydimas tradicinės instrumentinės muzikos, atliekamos dažniausiai akordeonu, bet ir kitais instrumentais: frula, tamburica arba šargija. Beveik visuose Kroatijos regionuose šis šokis yra pažįstamas. „Kolo” tradiciškai atliekamas ypatingomis progomis, pavyzdžiui, per vestuves, religines šventes, socialines ir kultūrinės ceremonijas.

CROATIAN FOLK MUSIC AND INSTRUMENTS

KROATŲ LIAUDIES MUZIKA IR INSTRUMENTAI

Each region of Croatia has its own specific folk music style.

Kiekvienas Kroatijos regionas turi savo muzikos stilių.

Ganga in the Dalmatian hinterland and **becarac** in Slavonia are both protected by the Croatian Ministry of Culture as intangible cultural heritage. **Ganga** is a type of singing which is characterized by a lone singer singing a single line of lyrics, followed by others joining in, using a vocal style that is best described as a wail. It is a very passionate form of singing. Ganga is situated mainly in small towns.

Bećarac is a humorous form of folk song. The singing is accompanied by folk instruments, usually the tambura. The first verse is sung by the choir leader and forms a logical thesis; it is repeated by the choir of men.

Dalmatijos sausumos **ganga** ir Slavonijos **becarac** yra įtraukti į nematerialųjį Kroatijos kultūros paveldą. **Ganga** yra ypatingas kroatų dainavimo stilius. Vienas dainininkas sudainuoja vieną eilutę, po to prisijungia kiti. Daina atliekama lyrišku vokalu, dažnai apibūdinama kaip rauda. Tai labai aištinga dainavimo forma. Ganga dažniausiai yra atliekama mažuose miesteliuose.

Bećarac yra komiškumo formos liaudies daina. Dainavimui pritarima liaudies instrumentais, paprastai tambura. Pirmąją eilutę atlieka choro lyderis, po to ją pakartoja vyrų choras.

Traditional Croatian music is in no way forgotten. On the contrary, certain versions of it are as popular as ever, showing that the efforts to preserve and promote it have paid off. A perfect example of this is **klapa**, listed by UNESCO as Europe's intangible cultural heritage. The word klapa translates as "a group of friends". **Klapa** music is a form of traditional a cappella singing that first appeared in littoral Croatia during the middle of the 19th century. The number of singers in klapa can vary, but it is usually between five and eight. A klapa group consists of a first tenor, a second tenor, a baritone, and a bass. To enjoy the music of klapa, you don't need to understand Croatian language. The human voice is the most wonderful and versatile of all music instruments.

Tradicinė kroatų muzika liko neužmiršta. Kai kurios senosios muzikos versijos yra tokios populiarios, kaip ir anksčiau, todėl įdėtos pastangos jos išsaugojimui, atsipirko. Puikus to pavyzdys yra **klapa**, UNESCO įvardytas kaip nematerialusis Europos kultūros paveldas. Žodis **klapa** yra verčiamas kaip „*draugų grupė*“. Klapa muzika yra tradicinė a cappella dainavimo forma, kuri pirmą kartą pasirodė Kroatijos pakrantėse 19-ojo amžiaus viduryje. Dainininkų skaičius atlikdami klapą gali skirtis, tačiau dažniausiai sudaro penki-aštuoni žmonės. Klapa – tai mišrusis choras: pirmas tenoras, antras tenoras, baritonas ir bosas. Norėdami mėgautis klapa muzika, jums nereikia suprasti kroatų kalbos. Žmogaus balsas yra labiausiai puikus ir universalus visų muzikos instrumentas.

Croatia's other great folk music tradition is the **tamburica**. The main themes of tamburitza songs are the common themes of love and happy village life.

Tamburica – kita kroatų nacionalinės muzikos tradicija. Tamburica dainų pagrindinės temos - meilė ir laimingas kaimo gyvenimas.

The **tamburitza** is the most popular and most common of the national instruments of the Croatian people. It is a traditional stringed instrument, first took root in Slavonia, then in the 19th century in other parts of Croatia, and has become one of the symbols of Croatian musical identity. It is still widely used and often even incorporated into modern-day music.

Tamburica yra populiariausias ir labiausiai paplitęs tarp Kroatijos žmonių muzikos instrumentas. Tai tradicinis styginis instrumentas, pirmiausia įsitvirtino Slavonijoje, vėliau 19 amžiuje kitose Kroatijos vietovėse ir tapo neatskiriama Kroatijos muzikos dalimi. Ji dažnai naudojama šiuolaikinėje muzikoje.

CROATIAN TRADITIONAL FOOD

KROATŲ TRADICINĖ VIRTUVĖ

Croatia's geographical location in Europe and historical events have left an impact on the country's cuisine. Its cuisine offers a unique blend of the best of many different regions.

Nacionalinei kroatų virtuvei daug įtakos turėjo šalies geografinė padėtis ir istoriniai įvykiai Europoje. Tradicinė kroatų virtuvė siūlo geriausius ir unikalius patiekalus iš skirtingų regionų.

Kulen is authentic spicy-flavoured dry cured sausages made from minced pork, red paprika and garlic. It is typical for the eastern part of the Croatia.

Kulen yra autentiški aštraus skonio sausai sūdomos dešros, pagamintos iš maltos kiaulienos, pagardintos raudonomis paprikomis ir česnaku. Kulen – iš rytų Kroatijos kilęs delikatesas.

Štrukli is a popular traditional Croatian dish originates from Hrvatsko Zagorje and Zagreb regions in the north of the country, composed of dough and various types of filling (cottage cheese, fruit, meat or vegetables) which can be either cooked or baked.

Štrukli yra populiarus tradicinis kroatų patiekalas, kilęs iš Hrvatsko Zagorje ir Zagrebo regionų, šiaurinėje dalyje. Pyragėlis gaminamas iš tešlos, kuri yra įdaryta varške, vaisiais, mėsa arba daržovėmis. Jis gali būti patiektas virtas ar keptas.

Fritule are the most common sweets you'll find in a coastal Croatia. They are little doughnuts, made particularly for Christmas. They are often flavoured with rum, citrus zest, raisins and topped with powdered sugar.

Fritule - saldumynai, kuriuos galima paragauti Kroatijos pakrantėse. Tai mažos spurgos, gaminamos per Kalėdas. Jos dažniausiai pagardintos romu, citrusinių vaisių žievelėmis, razinomis ir pabarstytos cukraus pudra.

